
VIERING op 30 maart 2025, 10 uur 2025.08

Doopsgezinde Gemeente Aalsmeer

Orgel/Piano: Jan Raadgever Koster: Leon de Graaff

Kerkenraadslid: Tilly Overbeek Lezer: Jan Joore

Predikant: Paul F. Thimm

Aansteken van de kaarsen

Welkom

Zingen “De trouw en goedheid van de Heer” 207 (alle 4)

Bemoediging en Groet V = voorganger A = allen

V: Of je blij bent dat je hier bent
en of je moe bent, bezwaard of verdrietig,

A: je bent welkom.

V: Of jouw geloof sterk is,
en of jouw geloof klein en breekbaar

A: je bent welkom.

V: Of je ernaar verlangt om God te eren,
en of je het nodig hebt op bij te komen,

A: je bent welkom.

**God verwelkomt ons allen
en belooft om ons hier te ontmoeten.**

V: Barmhartigheid en vrede van God, die ons liefheeft als geen ander
en van Jezus Christus die met ons meegaat
door de Heilige Geest, die ons bemoedigt en uitdaagt. Amen.

Zingen “Dit huis een herberg onderweg” uit: Zingende gezegend 213 (alle 3)
melodie: Ps. 84 “Hoe lieflijk, hoe goed is Heer, het huis...”

Met elkaar delen (kaarsen aansteken)

Gebed

Met onze onrust en verwarring, en ook met onze vreugde en verlangen naar verademing
en hoop zijn we samengekomen. “Drijf uit, o licht, wat duister is.”

God, U weet waarom we hier zijn. U kent onze gevoelens en onze behoeften – meer nog
dan wij ze zelf doorhebben. En daarvoor danken we U en vertrouwen we ons aan U toe.

Geef ons uw kracht en zegen, zodat we kunnen leven – samen met elkaar en met
anderen – als kinderen van U en als zusters en broeders van elkaar – in Christus' naam.
Amen.

Inleiding

Wist u dat er niet alleen in het **Nieuwe Testament** een Barmhartige Samaritaan voorkomt? (Het gelijkenisverhaal van Jezus over de Barmhartige Samaritaan)

Wist u dat er ook in **Oude Testament** een **Barmhartige Samaritaan** voorkomt?

En daar gaat het om een **echte gebeurtenis**?

Ik kende dit verhaal uit het Oude Testament nog niet. De ontdekking van dit verhaal in de bijbel heeft me verrast. Ik word er blij van. Daarom wil ik het u heel graag laten horen. Dit verhaal uit het Oude Testament is meer dan de moeite waard om gehoord te worden.

We luisteren vandaag dus naar twee verhalen over een Barmhartige Samaritaan – eerste het haast onbekende uit het Oude Testament en daarna het overbekende uit het Nieuwe Testament.

Bijbellezing: 2 Kronieken 28:9-15 Barmhartige Samaritaan in het Oude Testament

Zingen “De druk van dagelijkse dingen”

Zingenderwijs 16:1,2

Bijbellezing: Lucas 10:25-37 Barmhartige Samaritaan in het Nieuwe Testament

Zingen “De druk van dagelijkse dingen:

Zingenderwijs 16:3,4

Preek / overdenking

Lieve gemeente – zichtbaar in de kerk of onzichtbaar via live-stream met ons verbonden!

I.

“**Van wie ben je een naaste?**” – Dat is een belangrijke **kernvraag** aan ons mensen.

Ik heb diep respect voor mensen die niet wegglopen voor deze vraag naar de naaste. En ik heb grote bewondering voor mensen die nog een barmhartig en gevoelig hart hebben en niet afgestompt en onverschillig zijn door zoveel nood en ellende in de wereld.

We hebben ze **hard nodig** – nog steeds – in onze wereld en in ons land: **mensen** die **zeggen** wat gezegd moet worden en het **goede doen** wat gedaan moet worden.

We kunnen niet zonder lastige **profeten**, moedige **journalisten**, kritische **oppositie-leiders**, demonstrerende en doortastende **burgers**.

En wij hebben **inspirerende verhalen** nodig, juist zoals die verhalen van de barmhartige Samaritaan uit het Oude en die uit het Nieuwe Testament.

II.

Laat ik beginnen met het voor ons nieuwe, **onbekende verhaal** uit **2 Kronieken 29**:

Hebt u ooit gehoord van **Oded** en wat hij heeft gedaan?

Oded was een profeet uit Samaria, een **Samaritaan** dus. Hij leefde in de tijd dat koning **Achaz** in het buurland koning was. Koning Achaz leefde in de 8^e eeuw v. Chr. zo'n 300 jaar ofwel twaalf koningen na koning David. Hij stortte zijn land Judea in het ongeluk. Om een lang verhaal kort te maken: Achaz wilde zijn land groot maken door de goede wetten van God, waarmee hij een leven in vrijheid wilde garanderen, te overtreden en aan zijn laars te lappen. Achaz maakte zichzelf wijs, dat het voordelig is om te breken met normen en waarden om zo de omliggende landen voor zich te winnen en om te kopen. Achaz liet zich nergens door tegenhouden, zelfs niet door de profeet Jesaja. Hij wilde door zijn eigen politieke slimheid winnaar worden, maar hij werd een grote verliezer.

Het **volk van Judea** ging met zijn overheid mee en kreeg het zwaar te verduren. Het zuidelijke Judea wordt **verslagen** door zijn noordelijke broedervolk Israël. Een lange kolonne van **krijgsgevangenen** wordt naar de hoofdstad Samaria gedeporteerd.

En dan komt een moedige barmhartige Samaritaan in beeld: die vrijwel onbekende profeet uit Samaria. Zijn naam is **Oded**. Dat betekent de "**hersteller**" of "reformator, hervormer". En herstellen doet hij: Oded herstelt Gods recht met moedige, rake woorden. Woorden zijn zijn **geweldoos wapen**. Zeg nooit: "Niet woorden maar daden" of "Woorden helpen toch niet."

Als het **leger** weer van de gewonnen oorlog **thuis**komt, verwacht je dat ze **uitbundig** met gejuich, medailles, trompetgeschal **onthaald** worden.

Maar het **tegendeel** gebeurt. Met luide stem schreeuwt de **profeet** hen tegemoet: "**Godgeklaagd**, hemeltergend is **wat jullie doen**. Eerst richten jullie een **bloedbad en verwoesting** aan in het buurland, onder je broedervolk. En nu **deporteren** jullie vrouwen en kinderen als slaven als wraak. Jullie zijn geen haar beter dan zij. Jullie laden **schuld** op je tegenover God. Als jullie aan Gods woede willen ontkomen, laat hen dan onmiddellijk terugkeren naar huis!"

Indrukwekkend dat **Oded** durft te preken over een woedende, razende God en **niet** over een **liefelijke, halfzachte God** die alles met de mantel der liefde bedekt.

Wij, wij hebben **moeite met een toornige, razende God**. Misschien zou een nieuwe wereld voor ons opengaan, als we zouden begrijpen dat die **heftige emoties**, die **hartstochtelijkheid** van God juist onlosmakelijk **bij liefde hoort**. **Liefde** kan zich juist **kwaad en druk** maken **over onrecht en onmenselijkheid**. Liefde is **niet onverschillig** en legt zich niet neer bij wat mensen elkaar en de aarde aandoen, maar gaat daar tegenin.

Oded is iemand die dat duidelijk durft te zeggen en uit te roepen. Je zou **verwachten**, dat Oded nu als gevaarlijke **staatsvijand** gearresteerd en **monddood** gemaakt zou worden. Maar dat gebeurt niet. **Vier leiders** met gezag nemen het van Oded over en krijgen het voor elkaar dat de overwinnaars de **gevangenen laten gaan**. Zo gaat het niet vaak, maar zo **kan het ook**. **Oded en zijn helpers** geven de gevangengenomen Judeeërs **kleding en sandalen**. Ze geven hen **te eten en te drinken**. Ze **verzorgen hun wonden** met zalf. En omdat die haast niet meer kunnen lopen, zetten ze hen **op ezels** en begeleiden ze hen tot aan de palmstad Jericho, **tot aan de grens**. Zo kunnen ze **terug naar hun familie**.

Wat zijn ze **zorgzaam**. Wat **menselijk en barmhartig** gaan die Samaritanen om met hun **vijanden** de Judeeërs. Van mij verdienen ze echt **de Nobelprijs van de vrede**. Wij (ook wij doopsgezinden) hebben in onze tijd veel **te weinig ervaring en vertrouwen** met zulke vormen van **geweldloos verzet**. Wij weten nog te weinig over de **ontwapenende** en verontwaardigde **rauwe kanten van liefde**: dat juist **liefde** hartstochtelijk in opstand kan komen **tegen geweld, vijandschap en kwaadaardigheid**.

III.

Het zou me niet verbazen als **Jezus dit verhaal** van Oded en de andere barmhartige Samaritanen **wel kende**. Want ook in zijn gelijkenisverhaal speelt een **Samaritaan** een cruciale rol. Ook in dit verhaal gaat het om je **meeleven** met een **vreemdeling** (of zelfs een **vijand**) voor wie je ineens tot een **reddende engel of naaste** kunt worden.

Ook in het **verhaal van Jezus** gebeurt op **kleine schaal**, wat in het verhaal uit het Oude Testament op grote schaal gebeurt: daar wordt iemand met veel **aandacht en toewijding verzorgd**. **Wonden** worden behandeld. De toegetakelde gewonde die haast niet meer zelf kan lopen wordt **op een ezel gezet** en begeleid zolang dat nodig is tot die in **veiligheid** is – dat kan een veilige **herberg** zijn, dat kan een beschermend **escorte** zijn door vijandelijk gebied tot aan de grens waar het weer veilig en thuis voelt.

Okke Jager, een theoloog met een enorme verbeeldingskracht, schreef in een van zijn boeken met korte Bijbeloverdenking heel **concreet** en daarom ook zo **helpend**:

“Het is voor ons een alledaagse gebeurtenis, dat een gewonde langs de weg ‘verbonden’ wordt: dat woord roept meteen het beeld op van een ehbo-doos met gaasjes en pleisters en jodium. Maar die Samaritaan droeg op zijn ezel heus niet een verbandtrommel mee. Hij moest iets afscheuren van zijn onderkleed of tulband. Hij kwam niet zonder kleerscheuren af. Hij kwam onder het bloed te zitten...Het ging er allemaal veel stunteliger en schameler aan toe dan bij wat het woordenboek onder ‘verbinden’ verstaat: het geneeskundig zwachtelen van een wond. Méér dan een arts moest hij zichzelf geven. Hij moest improviseren als een amateur, een liefhebber...*Na de operatie zag hij er zélf uit als een gewonde die beroofd was*. Er was bijna geen verschil te zien tussen helper en slachtoffer.” aldus Okke Jager.

(uit: Okke Jager, Opwekkingen, Bijbellezen met verbeeldingskracht, 1980, p.221)

Lieve mensen, ik kan dit haast niet beter verwoorden dan Okke Jager.

Natuurlijk zijn we ons ervan bewust dat de manier van handelen van een Barmhartige Samaritaan **niet ongevaarlijk** is.

Ook welwillende **hulpverleners en vredestichters** zijn **kwetsbaar** en kunnen het risico lopen om **gepest, aangevallen, uitgelachen, opgepakt, gedood** te worden – niet alleen in onze tijd, maar **altijd al**.

De **weg door de woestijn** van en naar de heerlijke oase- en palmenstad Jericho toen was bijzonder **onveilig** door rovers, partizanen en andere overvallers. En zo is het nog, dat **hulpverleners** in ons land, in de Gazastrook en elders in de wereld niet veilig zijn en hun leven niet zeker. Je snapt het niet, hoezo hulpverleners agressief aangevallen worden.

IV.

Wat zijn er dan **voor andere opties?** – **Bewapenen** om terug te kunnen schieten en je te verdedigen om geweld te voorkomen? Afschrikking voor 600 miljard euro om oorlog te voorkomen? Of is dat juist **waanzin** en maakt dat het alleen maar erger?

Nee, misschien is het **realistischer en verstandiger** om te **leren leven** met het feit dat **absolute veiligheid nooit** te bereiken is.

De **geweldloze, moedige optie** van de barmhartige Samaritanen is dus **niet zonder risico en gevaar**. Maar het is misschien de **enige kans** om **escalatie** echt te **voorkomen**. Het is ook de optie die Jezus, onze Heer, bewust en consequent koos tot het einde van zijn leven.

Maar hoe kun je **deze o zo kwetsbare optie** kiezen en maken dat de weg die je gaat enigszins **dragelijk** wordt?

Een **antwoord** vond ik tijdens een bezoek bij iemand. Die persoon vertelde dat het verhaal van de **Barmhartige Samaritaan zo belangrijk** was, omdat je altijd de zorgen voor een ander voorop moest laten gaan.

Ineens viel me iets in dat verhaal op, wat me nog **niet eerder** zo was **opgefallen**. Ik deelde dat met deze persoon.

De barmhartige Samaritaan – zo Jezus – verzorgde de gewonde zo goed hij kon en bracht hem naar een huis, een herberg waar dus iemand anders de zorg van hem over kon nemen en dat is een hele geruststelling.

Want soms hebben we het idee dat we **altijd beschikbaar** moeten zijn en onszelf moeten **wegcijferen** voor iemand die in nood is.

Maar dit kleine **detail** van de herbergier kan ons leren om ons juist niet uit te putten, maar ook op tijd onze taak over te geven, toe te vertrouwen aan **iemand anders**. De Samaritaan kon zo ook aan zichzelf toekomen, verdergaan om zijn zaken te doen. Dat is belangrijk om ook voor jezelf goed te zorgen en **los te laten en over te laten**, alleen zo heb je energie om anderen weer te kunnen helpen. Want de Samaritaan beloofde de herbergier om bij zijn terugkomst op het hoekje te kijken en om bij te betalen als er meer kosten waren ontstaan – en dat ook nog voor zijn **wildvreemde naaste**.

Trouwens **ook Oded**, kon en hoefde zijn taak **niet alleen** te doen. Er waren **vier personen, leiders**, die zijn idee omzetten in daden. Zij zorgden ervoor dat de krijsgévangenen verzorgd en vrijgelaten en teruggebracht werden.

Wat je **in je eentje nauwelijks aankunt**, nauwelijks kunt bereiken, gaat **samen met anderen eerder lukken**.

Dat is ook het **principe van de gemeente van Christus**, geloofsgemeenschap van mensen die het niet alleen kunnen, maar samen met God, en door elkaar aan te vullen en elkaar af te lossen.

Dat is, geloof ik, de meest reële optie om vrede te stichten, hulp te bieden, ons in te zetten voor gerechtigheid – samen en elkaar aflossend – de kwetsbare en tegelijk krachtige Barmhartige-Samaritaan-optie.

En onze gemeente is een plek waar we aan elkaar en aan anderen door God gegeven zijn – als barmhartige Samaritanen en naasten. Amen.

Muziek

Open Ruimte

Gebed en Onze Vader

Barmhartige en trouwe God!

Het raakt ons en schokt ons, hoe mensen elkaar kwaad kunnen aandoen in onze wereld.

Daarom bidden we U, help dat we niet afstompen of cynisch worden,
dat we niet onverschillig of gek worden daardoor.

Help ons om te herkennen, waar en hoe we kunnen helpen, zonder ons te vertillen
en zonder op te geven.

We danken U voor elke kleine weldaad en elk teken van goedheid die we ontvangen en die we
kunnen doen.

We hebben onze vragen waar we nog geen bevredigend antwoord op hebben,
dingen die we niet kunnen begrijpen.

Daarom bidden we U, maak ons open om te luisteren en te leren ons leven lang
- van wat U ons zegt en van wat anderen ons te zeggen hebben.

We danken U voor elk dieper inzicht en voor elke groei in ons vermogen om anderen beter te
begrijpen en ons in hen in te kunnen leven.

U weet wat ons hindert en beperkt in ons leven met elkaar: oud zeer en bitterheid die we niet los
kunnen laten en zo moeilijk vergeven, vooroordelen en meningen die ons parten spelen in de
omgang met hen die we nauwelijks kennen, angst die ons onzeker maakt om dingen anders te
doen dan we tot nu toe gewend zijn.

Daarom bidden we U, geef ons steeds weer nieuwe moed en creativiteit in de liefde voor U
en voor onze naasten – met verstand, hart en ziel en kracht die U ons geeft.

We danken U, dat we niet alleen zijn, maar elkaar hebben, om elkaar te helpen en te herinneren.

U hebt ons niet geroepen om de hele wereld te veranderen en te verbeteren,
om alle problemen zelf op te lossen.

Daarom bidden we U om wijsheid en de alertheid, om te zien waar we naaste kunnen zijn voor
iemand die op ons pad komt - dichtbij en ver weg en dat we elkaar aanvullen daarin.

Vandaag bidden we voor de mensen in Myanmar die nu ook nog getroffen zijn door de
aardbeving, voor onze doopsgezinde zusters en broeders daar.

In de stilte bidden en danken wij voor onze naasten - zij die ons dierbaar zijn maar ook zij die
waar we moeite mee hebben. - We bidden nu tot U in de stilte:

...stilte...

Laat ons bidden nu bidden zoals Jezus het ons voordeed – elk in de taal of versie die het beste
bij haar of hem past:

(oudere versie)
Onze Vader die in de hemel zijt.
Uw naam worde geheiligd
Uw koninkrijk kome.
Uw wil geschiede in de hemel,
alzo ook op de aarde.
Geef ons heden ons dagelijks brood.
En vergeef ons onze schulden,

(versie van NBV 2006)
Onze Vader in de hemel!
Laat uw naam geheiligd worden,
laat uw koninkrijk komen
en uw wil gedaan worden
op aarde zoals in de hemel.
Geef ons vandaag het brood dat wij nodig hebben.
Vergeef ons onze schulden,

gelijk ook wij vergeven onze schuldenaren. zoals ook wij hebben vergeven wie ons iets schuldig is.
 En leid ons niet in verzoeking, En breng ons niet in beproeving,
 maar verlos ons van de boze. maar red ons uit de greep van het kwaad.
 Want van u is het koninkrijk Want aan U behoort het koningschap,
 en de kracht en de heerlijkheid - in eeuwigheid de kracht en de majesteit - in eeuwigheid. AMEN.

Collecten

Zingen "Laat elk talent beschikbaar zijn"
 melodie: ZZZ 465 "Uit vuur en ijzer"

Jan van Opbergen

Zegen(samen)

Laten we aan het einde van de dienst elkaar en anderen Gods zegen meegeven voor de nieuwe week die vandaag begint. Laten we dat samen doen, omdat we geroepen zijn als algemeen priesterschap van alle gelovigen in deze wereld.

De Eeuwige zegent je en behoedt je!
 De Eeuwige doet zijn aangezicht over je lichten
 en is je genadig!
 De Eeuwige verheft zijn aangezicht over je
 - en geeft je vrede!

Zingen "Gezegend gaan we nu van hier...Amen"
 = melodie van 273 "Loof God die zegent al wat leeft"

Zingenderwijs 57

Doven van kaarsen